

Asia: VN/23778/2022

Ympäristöministeriön asetus rakennuksen materiaaliselosteesta

1. Asetuksen yleinen palaute

a. Onko asetuksessa kuvattu materiaaliselosteen laadinnan menetelmä selkeä ja ymmärrettävä?

Ei

b. Onko asetuksessa esitetty menetelmä mielestäsi tarpeeksi kattava, jotta sen avulla saadaan käsitys rakennusten materiaalivirroista Suomessa?

Muutosehdotus tai muu kommentti: [Materiaalien jaottelu eri raaka-aine ja alkuperälähteisiin sisältää paljon tulkinnanvaraisuuksia. Rakennuslupavaiheessa eri rakennusosien tarkempi suunnittelu on usein vielä hyvin vajavaista, jolloin myös materiaaliselosteeseen sisällytettävät määrätiedot perustuvat monilta osin (elementtisuunnittelu, talotekniikkaosat, raudoitukset) arvioihin, mikä kasvattaa hajontaa ja hankaloittaa eri hankkeiden tuottamien materiaaliselosteiden vertailua oleellisesti. Lupavaiheen ilmastaselvityksenkin laadinnassa nojataan suunnitteluasteesta johtuen myös vahvasti kansallisen päästötietokannan yleistäviin tyyppimateriaaleihin, mikä kasvattaa entisestään myös materiaaliselosteen epätarkkuutta ja hankaloittaa sen tavoitteellista hyödyntämistä. Lisäksi asetuksessa jää epäselväksi, kuinka materiaaliselosteiden laatua on tarkoitus valvoa ja kuka sitä valvoo?]

c. Onko asetuksessa esitetty menetelmä mielestäsi sekä uusille että korjattaville rakennuksille?

Ei

d. Soveltuuko asetuksessa esitetty menetelmä mielestäsi käytettäväksi rakennuksen suunnittelun aikana ennen rakentamisluvan hakemista?

Muutosehdotus tai muu kommentti: [Lupavaiheen hiilijalanjälkilaskentaan ja sitä myöten materiaaliselosteen kasaamiseenkin käytetään suunnitteluvaiheesta johtuen kansallisen päästötietokannan tyyppimateriaaleja ja -tuotteita, mikä tuo mukanaan epätarkkuuksia eikä materiaaliseloste jaotteluineen vastaa todellista tilannetta. Lupavaiheen materiaaliseloste jää näin hyvin teoreettiseksi listaukseksi hankkeen materiaalisällöstä ja vaikuttaa myös sitä kautta epävarmuutena rakennusosien jatkokäytön arviointiin]

e. Muita yleisiä kommentteja:

Nyt ehdotetussa muodossa koostettava materiaaliluettelo ei ole varteenotettava työkalu esimerkiksi ilmastaselvityksen laadintaan, joka todennäköisemmin tehdään määrälaskennan tuottamien materiaalitietojen pohjalta. Materiaaliseloste tuntuisi luontevammalta tuottaa ilmastaselvityksen sivutuotteena, ilmastaselvityksessä huomioitujen materiaalien listamuotoisena tulosteena, jolloin sen anti etenkin rakennuslupavaiheessa jää kyseenalaiseksi.

Asetuksen lähtökohtana tuntuu olevan materiaaliselosteen mutkaton tuottaminen suunnitteluprosessin eräänlaisena sivutuotteena, vaikkei sitä käytännön tasolla voikaan nähdä kevyenä jalostusmuotona hanketta varten luontaisesti laadittavasta aineistosta, kuten määrä- ja kustannuslaskennan listauksista. Materiaaliselosteen laatiminen vaati erillisen työvaiheen, johon toki em. aineistoa on mahdollista käyttää. Materiaaliselostetta ei kuitenkaan voi nähdä tarkoituksenmukaisena apuvälineenä toiseen suuntaan eli se toimii käytännössä vain tilastollisena koosteena, joka etenkin rakennuslupavaiheessa pohjaantuu hyvin teoreettisiin materiaalitietoihin ja -määriin.

2. Kommentit asetusluonnoksen pykäliin

1 § Rakennuksen materiaaliseloste

-

2 § Materiaaliselosteen laadinta ja päivittäminen

Materiaaliselosteen olemassaololle on asetettu vaatimus ja sen täyttymistä seurataan rakennuslupa-ainestositonnaisuuden kautta. Materiaaliselosteen oikeellisuutta tai laatua ei kuitenkaan ole säädetty tarkastettavaksi. Ohjaako käytäntö lopulta tuottamaan irrallisen selosteen, jonka sisältöä ei kukaan valvo? Asetuksessa jää myös epäselväksi, kenen velvollisuudeksi materiaaliselosteen päivittäminen ja ylläpitäminen on ajateltu.

3 § Rakennusosat

-

4 § Rakennusosien sisältämät materiaalit

Asetuksessa annettu tulkinnanvaraisuus tietyille, useampaan kategoriaan soveltuville rakennusosille (esim. puupohjaiset eristeet, talotekniikan osat...) tuottaa materiaaliselosteista ”tekijänsä näköisiä”. Mikäli selostetta on tarkoitus käyttää ilmastaselvityksen laadinnassa, tuottaa lähtötietojen jaottelun monitulkintaisuus epävarmuutta laskentaan.

Kokoonpanotyyppisille, tehdasvalmisteisille rakennusosille (kuten ikkunat) tehtävä materiaalipilkonta vaikuttaa tarkalle tasolle vietyinä raskaalta ja jatkoxyödyntämistä ajatellen turhaltakin toimenpiteeltä. Lupavaiheessa edellä mainittujenkin rakennusosien määrityksessä nojataan vahvasti kansallisen päästötietokannan tyyppirakenteisiin, jolloin materiaaliselosteen tietosisällön hyödyntäminen kiertotalouden ja kierrätettävyyden työkaluna ei pohjaa hankkeessa todellisuudessa käytettäviin tuotteisiin.

5 § Materiaalien alkuperä

-

6 § Materiaaliselosteen tietojen ilmoittaminen

-

Jylhä Juha-Pekka
Skanska Oy